

Postanowienie z dnia 11 maja 1998 r.

II UZ 31/98

W sprawach o odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy we własnym gospodarstwie rolnym, w których przedmiotem sporu jest uznanie zdarzenia za wypadek, kasacja jest dopuszczalna bez względu na wartość przedmiotu zaskarżenia, tj. wysokość ewentualnego odszkodowania.

Przewodniczący SSN: Maria Mańkowska, Sędziowie SN: Roman Kuczyński (sprawozdawca), Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 11 maja 1998 r. sprawy z wniosku Bronisławy S. przeciwko Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego-Oddziałowi Regionalnemu w O. o jednorazowe odszkodowanie, na skutek zażalenia wnioskodawczynie na postanowienie Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie z dnia 27 stycznia 1998 r. [...]

p o s t a n o w i ł:

u c h y l i ć zaskarżone postanowienie.

U z a s a d n i e n i e

Decyzją z dnia 10 grudnia 1996 r. Oddział Regionalny Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w O. odmówił wnioskodawczynie Bronisławie S. prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu śmiertelnego wypadku jej męża Józefa uznając, że poszkodowany przerwał drogę z miejsca wykonywania czynności związanych z prowadzeniem działalności rolniczej a domem przez to, że wprawił się w znaczny stan nietrzeźwości (3‰) i został potrącony przez motocykl.

Wyrokiem z dnia 22 maja 1997 r. Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie oddalił odwołanie wnioskodawczynie, zaś wyrokiem z dnia 8 października 1997 r. Sąd Apelacyjny oddalił jej apelację.

Kasację od powyższego wyroku wywiódł ustanowiony z urzędu pełnomocnik wnioskodawczyni, który mimo wezwania Sądu nie wskazał wartości przedmiotu zaskarżenia, wobec czego postanowieniem z dnia 27 stycznia 1998 r. Sąd Apelacyjny kasację odrzucił.

Zażalenie na to postanowienie domaga się jego uchylenia podnosząc, że Sąd Apelacyjny rozpoznawał apelację bez dociekania wartości przedmiotu sporu, zatem uznał, iż toczący się spór jest sporem o ustalenie.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione. Wprawdzie wnioskodawczyni dochodzi przyznania jednorazowego odszkodowania z tytułu śmierci męża wskutek wypadku w związku z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, jednakże jest oczywiste, że przyczyną odmowy wypłaty tego odszkodowania jest uznanie przez organ rentowy, a następnie przez Sądy obu instancji, iż zdarzenie w wyniku którego Józef S. poniósł śmierć nie jest wypadkiem przy pracy w gospodarstwie rolnym, bowiem zerwany został - wskutek nadużycia alkoholu - związek z czynnościami zawodowymi. Przedmiotem sporu jest zatem ustalenie, czy nastąpił wypadek przy pracy w rolnictwie, natomiast odszkodowanie i jego wysokość jest kwestią wtórną. Spór o odszkodowanie może się toczyć w razie uznania zdarzenia za wypadek w sytuacji, gdy uprawniony do odszkodowania nie jest usatysfakcjonowany jego wysokością (mimo zryczałtowanej wysokości odszkodowania). Wówczas spór będzie sporem o świadczenie a dopuszczalność kasacji będzie uzależniona od wartości przedmiotu zaskarżenia. Natomiast w przedmiotowej sprawie spór dotyczy ustalenia wypadku i odpowiada w swym charakterze sporowi o ustalenie treści (sprostowanie) protokołu powypadkowego w sprawach wypadków przy pracy. Co do tych ostatnich nie występowały wątpliwości, iż są to sprawy o ustalenie, w których wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest jednym z warunków dopuszczalności kasacji.

Tym samym uznać należy, że w sprawach o odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy we własnym gospodarstwie rolnym, w których przedmiotem sporu jest uznanie zdarzenia za wypadek kasacja jest dopuszczalna bez względu na wartość przedmiotu zaskarżenia.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy w oparciu o art. 393¹⁸ w związku z art. 397 § 2 KPC postanowił, jak w sentencji.

Notka

W dotychczasowym orzecznictwie zdecydowanie przeważał odmienny pogląd, że sprawa o zasądzenie konkretnej kwoty pieniężnej (np. jednorazowego odszkodowania) jest sprawą o świadczenie, choćby przesłanką roszczenia było ustalenie prawa - patrz np.: **postanowienie z dnia 19 stycznia 1998 r., I PZ 56/97 (OSNAPiUS 1999 r. nr 3, poz. 93); postanowienie z dnia 5 września 1997 r., I PZ 31/97 (OSNAPiUS 1998 r. nr 13, poz. 398); postanowienie z dnia 12 czerwca 1997 r., I PKN 213/97 (OSNAPiUS 1998 r. nr 9, poz. 274)**, a w sprawach z zakresu ubezpieczenia społecznego: **postanowienie z dnia 10 października 1996 r., II UKN 4/96 (OSNAPiUS 1997 r. nr 8, poz. 138); postanowienie z dnia 8 stycznia 1997 r., II UKN 40/96 (OSNAPiUS 1997 r. nr 16, poz. 301); postanowienie z dnia 14 stycznia 1997 r., II UKN 51/96 (OSNAPiUS 1997 r. nr 17, poz. 329); wyrok z dnia 7 lutego 1997 r., II UKN 83/96 (OSNAPiUS 1997 r. nr 20, poz. 406).**

=====